

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 176/05-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. septembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. S., bytom B., t. č. vo väzbe v B., zastúpeného advokátom JUDr. D. D., B., ktorou namieta porušenie čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky v súvislosti s ďalším trvaním jeho väzby v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Ntv 11/2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. S. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2005 doručená sťažnosť Ľ. S., B., t. č. vo väzbe v B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. D. D., B., ktorou namieta porušenie čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v súvislosti s ďalším trvaním jeho väzby v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 3 Ntv 11/2005.

Sťažovateľ požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie uvedeného základného práva uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 11/2005 z 10. marca 2005, toto uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3 Nt 71/02 zo 16. apríla 2002 vzatý do väzby z dôvodov uvedených v ustanovení § 67 ods. 1 písm. c), ako aj § 67 ods. 2 Trestného poriadku. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 11/2005 z 10. marca 2005 bola lehota trvania väzby sťažovateľa predĺžená do 30. septembra 2005.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd vo svojom uznesení vôbec neuvádza konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu z pokračovania v trestnej činnosti, pretože túto obavu iba konštatuje. Pritom proti uznaniu existencie tejto obavy svedčí skutočnosť, že sa na sťažovateľa hľadí ako na netrestaného. Bol síce vo veci samej neprávoplatne odsúdený na dlhodobý trest odňatia slobody, ale ani táto skutočnosť nemôže byť sama osebe dôvodom na preventívnu väzbu, keďže zo spisu nevyplýva žiadna konkrétna skutočnosť odôvodňujúca obavu z pokračovania v trestnej činnosti. Pritom sťažovateľ spáchanie trestnej činnosti od počiatku trestného stíhania popiera. Napriek priaznivým výpovediam spoluobžalovaného však bol prvostupňovým súdom uznaný vinným. V čase rozhodovania najvyššieho súdu bol sťažovateľ vo väzbe už tretí rok, a preto pre ďalšie trvanie jeho väzby samotné dôvodné podozrenie zo spáchania závažného trestného činu nemôže byť titulom pre ďalšie pokračovanie väzby. Najvyšším súdom uvádzaná skutočnosť, že sa trestnej činnosti mal dopúšťať dlhšiu dobu, nie je dostatočným kritériom. Pohľad najvyššieho súdu v tejto veci bol rutinný, lebo zohľadňoval predovšetkým výšku hroziaceho trestu v porovnaní s trvaním väzby bez zohľadnenia účelu väzby.

Keďže sťažovateľ k sťažnosti nepripojil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 11/2005 z 10. marca 2005, ústavný súd požiadal právneho zástupcu o zaslanie tohto uznesenia. Z prípisu právneho zástupcu z 22. júla 2005 vyplynulo, že uznesenie nemôže predložiť, lebo mu ako obhajcovi sťažovateľa v trestnom konaní nebolo priamo doručené. Preto požiadal najvyšší súd o doručenie uznesenia. Ďalším prípisom z 11. augusta

2005 právny zástupca oznámil, že uvedeného dňa mu bolo uznesenie doručené a predložil ho ústavnému súdu. Zároveň upozornil ústavný súd, že najvyšší súd medzičasom na neverejnom zasadnutí zrušil neprávoplatný prvostupňový odsudzujúci rozsudok vynesený v trestnej veci proti sťažovateľovi a trestnú vec vrátil na ďalšie konanie.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 11/2005 z 10. marca 2005 vyplýva, že najvyšší súd na základe návrhu predsedu senátu odvolacieho súdu predĺžil lehotu trvania väzby sťažovateľa, ako aj dvoch ďalších spoluobžalovaných do 30. septembra 2005. Najvyšší súd konštatuje, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 T 7/03 z 2. júla 2004 bol sťažovateľ uznaný vinným z trestného činu nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. b), c) a d) a ods. 5 písm. b) Trestného zákona a bol mu za to uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní desiatich rokov so zaradením do druhej nápravno výchovnej skupiny. V dôsledku odvolaní podaných tak prokurátorom, ako aj sťažovateľom a ďalšími spoluobžalovanými bola trestná vec 31. januára 2005 predložená najvyššiemu súdu ako súdu odvolaciemu, ktorý v čase vydania uznesenia ešte o odvolaniach nerozhodol. Predseda senátu odvolacieho súdu 9. marca 2005 doručil najvyššiemu súdu návrh na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa a ďalších spoluobžalovaných s tým, že dôvody väzby aj naďalej trvajú, pričom z objektívnych dôvodov nebolo možné trestné stíhanie skončiť v stanovenej lehote väzby a prepustením na slobodu hrozí zmarenie, resp. podstatné sťaženie dosiahnutia účelu trestného konania. Podľa názoru najvyššieho súdu reálnosť trestného stíhania sťažovateľa za trestný čin, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov, je dokumentovaná aj odsudzujúcim rozsudkom krajského súdu. Hoci toto ešte nie je právoplatné, ide o vážny signál o opodstatnenosti trestného stíhania. Zároveň to umožňuje ustáliť existenciu dôvodu väzby podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku. Oprávnenosť väzby zakladá však aj ďalší zákonný dôvod, a to v zmysle § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Tento sa opiera o skutočnosť, že doba páchania inkriminovaných skutkov a najmä ich charakter a rozsah s napojením na ďalšie osoby predstavuje u sťažovateľa konkrétnu okolnosť odôvodňujúcu obavu z pokračovania v trestnej činnosti.

Z uznesenia najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 1 To 13/2005 z 25. mája 2005, ktoré si ústavný súd zadovážil, vyplýva, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 T 7/03 z 2. júla 2004 bol zrušený a trestná vec sťažovateľa a ďalších spoluobžalovaných bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Z odôvodnenia uznesenia je zistiteľné, že najvyšší súd považoval za dôvodné predovšetkým odvolanie prokurátora, ktorý namietal skutočnosť, že sťažovateľ nebol spolu s ďalšími spoluobžalovanými uznaný vinným v zmysle obžaloby tvrdiacej, že sa trestného činu dopustil ako člen organizovanej skupiny. Podľa názoru najvyššieho súdu je potrebné dôslednejšie objasniť všetky okolnosti týkajúce sa prokurátorom tvrdenej právnej kvalifikácie s odkazom na jeho odvolacie námietky. Záver, podľa ktorého existencia organizovanej skupiny nebola preukázaná, považuje za predčasné a nedostatočne zdôvodnený. Okrem toho sú dané určité pochybnosti ohľadom stanovenia množstva zaistených drog a ustálenia ich ceny a aj v tomto ohľade bude treba vykonať ďalšie dokazovanie. K ostatným skutkovým a právnym záverom krajského súdu nemá najvyšší súd vážnejšie výhrady.

Zo spisu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 11/2005, ktorý si ústavný súd zadovážil, vyplýva, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Ntv 11/2005 z 10. marca 2005 bolo podľa referátu predsedu senátu zo 14. marca 2005 doručované Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sťažovateľovi a trom ďalším spoluobžalovaným. Sťažovateľ prevzal uznesenie 23. marca 2005. V spise je založený prípis obhajcu sťažovateľa JUDr. D. D. z 22. júna 2005, ktorý s poukazom na požiadavku ústavného súdu žiada o doručenie uznesenia. Z doručky vyplýva, že JUDr. D. D. uznesenie prevzal 11. augusta 2005.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 220/04).

„Náleží predovšetkým vnútroštátnym súdom dbať o to, aby doba väzby neprekročila primeranú hranicu. Za tým účelom im patrí skúmať všetky okolnosti spôsobilé potvrdiť alebo vyvrátiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o žiadostiach obvineného o prepustenie z väzby. Trvanie dôvodného podozrenia, že obvinený spáchal trestný čin, je *conditio sine qua non* zákonnosti pokračovania väzby, ale po uplynutí určitého času táto podmienka už nestačí. Súd potom musí zistiť, či iné dôvody naďalej ospravedlňujú pozbavenie slobody. Ak sú tieto dôvody relevantné a dostačujúce, potom treba skúmať, či orgány činné v trestnom konaní postupujú

vo veci samej s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.“ (Toth c. Rakúsko z 12. decembra 1991, ale tiež III. ÚS 79/02).

Z uvedených stanovísk možno vyvodit', že podľa slovenského práva v prípade dlhšie trvajúcej väzby musia byť splnené štyri podmienky. Musí jestvovať po formálnej stránke uznesenie o vznesení obvinenia. Po materiálnej stránke sa vyžaduje existencia kvalifikovaného podozrenia zo spáchania skutku, za ktorý je vznesené obvinenie. Musí jestvovať niektorý z väzobných dôvodov podľa § 67 ods. 1 Trestného poriadku. Napokon musí byť splnená podmienka, aby orgány činné v trestnom konaní vo veci samej postupovali s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (I. ÚS 220/04).

Ústavný súd považuje za potrebné poukázať predovšetkým na určitú špecifickosť tejto veci spočívajúcu v skutočnosti, že sťažovateľ bol vzatý do väzby jednak z dôvodu § 67 ods. 2 Trestného poriadku, teda preto, že je stíhaný pre trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov, a jednak z dôvodu § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda preto že hrozí obava z pokračovania v trestnej činnosti. Pritom pre vzatie sťažovateľa do väzby by bol postačoval aj dôvod podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku. To však neplatí v ďalšej fáze, teda v prípade väzby dlhšieho trvania, ako je tomu aj v prípade sťažovateľa. V danej fáze je podstatné, či existuje dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, ďalej niektorý z väzobných dôvodov podľa § 67 ods. 1 Trestného poriadku a napokon okolnosť, či orgány činné v trestnom konaní postupujú vo veci samej s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.

Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta jednak existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu (tým zároveň aj existenciu väzobného dôvodu podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku), ako aj existenciu väzobného dôvodu podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Nenamieta teda, že vo veci samej sa nepostupuje s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.

Podľa názoru ústavného súdu uznesenie najvyššieho súdu nemožno považovať za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené. V namietaných súvislostiach dáva dostatočne

presvedčivé odpovede, ktoré vo svojom súhrne znamenajú, že sťažovateľ je držaný vo väzbe v súlade so zákonom a označeným článkom ústavy.

V súvislosti s otázkou, či je dané dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, považuje ústavný súd za potrebné zdôrazniť, že hoci rozsudok krajského súdu bol v odvolacom konaní zrušený a trestná vec vrátená na ďalšie konanie, nevznikli tým žiadne pochybnosti o pretrvávajúcej existencii dôvodného podozrenia. Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu je totiž nepochybné, že dôvodné podozrenie trvá, a to vrátane kvalifikačného znaku, podľa ktorého mal byť čin spáchaný v rámci organizovanej skupiny. V ďalšom konaní je totiž potrebné iba lepšie zistiť skutkový stav ohľadne tejto otázky, ako aj ohľadom množstva a ceny drog. Ústavný súd považuje za dostatočne presvedčivý aj záver najvyššieho súdu o existencii dôvodnej obavy z pokračovania v trestnej činnosti.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2005